

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 07.12.2016

Styresak: 70/16

Arkivsaksnr: 2015/12606-KIH

Møtedato: 20.12.2016

HF2018: Forslag til ny studieprogramportefølje ved Det humanistiske fakultet

Dokumenter i saken:

- Styringsgruppens reviderte anbefalinger inkl. høringsuttalelser (vedlegg 1)
- Brukertest navn (vedlegg 2)
- Styringsgruppens anbefalinger (Fakultetsstyresak 55/16)
- Rapport fra Prosjektgruppen (Fakultetsstyresak (55/16)
- Fakultetsstyresaker 44/15, 62/15, 67/15, 55/16

HF2018 sin prosjektnettside: <http://www.uib.no/hf/2018>

1.0 Bakgrunn

Det humanistiske fakultetet har et stort antall studieprogrammer. De fleste av dem er disiplinbaserte og det er begrenset samarbeid om undervisningstilbud på tvers av programgrensene. Det er stor variasjon i størrelsen på fagmiljøene som tilbyr egne studieprogram. Flere av fagmiljøene er små og derfor ressursmessig sårbare. Forskningsterminer, andre typer fravær og verv fører til uforholdsmessig mye bruk av vikarer og midlertidige ansettelser om den nåværende programporteføljen skal opprettholdes. Fakultetsledelsen mener at den faglige bredden ved HF er en verdi og en styrke for fakultetet og universitetet. Det er ingen automatisk sammenheng mellom forskningskvalitet og det lokale fagmiljøets størrelse, men det er nødvendig å sikre at studieprogrammene har tilstrekkelige ressurser for å skape gode og forutsigbare rammer for undervisningen og studiemiljøet.

Fakultetsstyret er godt kjent med fakultetets krevende økonomi de siste årene. Varsel om flere omfordelingstiltak ved UiB i tiden som kommer, samt de økonomiske prognosene for HF, tilsier at økonomien de neste årene blir utfordrende. Uten betydelig økning i studiepoengproduksjonen og/eller eksternfinansiert forskning vil betingelsene trolig bli enda strammere i årene som kommer. Denne situasjonen krever at vi tenker langsiktig. Arbeidet for økt utdanningssamarbeid på tvers av institutter og faggrenser er et ledd i en slik langsiktig strategi. Når større og flere fagmiljøer går inn i studieprogrammene, vil det gi oss mer fleksibilitet i disponeringen av undervisningsressursene og økt faglig samarbeid.

Det vises for øvrig til tidligere fakultetsstyresaker for mer informasjon om bakgrunn, rammer og framdrift i prosjektet.

Link til prosjektnettside: <http://www.uib.no/hf/2018>

2.0 Prosess

Med bakgrunn i HF sin strategi for 2016-2022 vedtok fakultetsstyret i desember 2015 å sette ned en prosjektorganisasjon som skulle utrede og komme med forslag til ny studieprogramportefølje ved HF. Fakultetsstyret har tidligere fått presentert prosjektgruppens rapport og styringsgruppens anbefalinger, som også har vært til høring i organisasjonen. Styringsgruppen har gjennomgått og drøftet høringsuttalelsene og på bakgrunn av denne drøftingen legges her en revidert versjon av styringsgruppens anbefalinger frem for fakultetsstyret

Det vises for øvrig til tidligere fakultetsstyresak 55/16 for mer informasjon om prosess og framdrift i prosjektet.

3.0 Styringsgruppens reviderte anbefalinger etter høringsrunde

Styringsgruppen har drøftet alle innkomne høringsuttalelser og revidert sine anbefalinger med bakgrunn i disse drøftingene. Styringsgruppens reviderte anbefalinger er lagt ved saken (vedlegg 1).

4.0 Fakultetsledelsens vurderinger

Fakultetsledelsen støtter styringsgruppens vurderinger og reviderte anbefalinger og legger disse til grunn i vedtaksforslaget til ny studieprogramportefølje ved HF fra 2018.

Endelig beslutning om navn på de enkelte studieretninger og program må foreligge senest i fakultetsstyret behandling av Utdanningsmeldingen, i møte 21. mars.

Styringsgruppens forslag innebærer en reduksjon i antall studieprogrammer ved HF. Studieretningene i de nye studieprogrammene vil ha fellesemner som skal utvikles av fagmiljøene som går sammen om et studieprogram, eller av andre fag. Innslaget av fellesemner og nedlegging av noen av emnene i de gamle studieprogrammene vil gi en økonomisk innsparing, men minst like viktig er det flerfaglige samarbeidet, den økte kontakten mellom de involverte fagmiljøene og fleksibiliteten som forslaget vil innebære. Økt tverrfaglig samarbeid skal styrke både de enkelte fagene og studieprogrammene. Det blir i tillegg svært viktig fremover å styrke læringstrykket i utdanningene og å arbeide videre med å styrke studiekvaliteten, også gjennom varierte undervisningsformer.

Fakultetsledelsens mål er å sikre best mulig arbeidsforhold for de ansatte på HF og at fakultetets økonomi skal være solid nok til å tåle svingninger i inntektene. Fakultetsledelsen vil fremheve at en videreføring av dagens studieprogramportefølje ikke er forsvarlig i lys av den forventede fremtidige ressursituasjonen. HF2018 er et proaktivt tiltak for å møte utfordringene og samtidig bevare faglig kvalitet. I tiden fremover vil flere tiltak bli nødvendige, ikke bare for å redusere kostnader, men også for å stimulere til målrettet arbeid for høyere kvalitet og økte resultatinntekter.

Fakultetsledelsen vil våren 2017 begynne arbeidet med å få på plass en plan for faglig bemanning for perioden 2018–2022. Gitt utsiktene til flere kutt i årene som kommer, er det sannsynlig at vi må trekke inn flere faglige stillinger ved avgang. HF2018 vil danne en viktig premiss for utarbeidelsen av den nye bemanningsplanen.

5.0 Veien videre

Når fakultetsstyret har gjort vedtak om ny programportefølje, kan fagmiljøene starte arbeidet med å utarbeide studieplaner. Fristen for innsending av første utkast til studieplaner, emnebeskrivelser og øvrig dokumentasjon til Studieadministrativ avdeling er 1. mai 2017.

Oppretting av nye studieprogram krever at fakultetet utformer en søknad som går til behandling i Utdanningsutvalget og deretter til Universitetsstyret ved UiB. Søknaden skal utformes i henhold til en relativt omfattende mal, der blant annet studieprogrammets faglige innhold og valg av undervisnings- og vurderingsformer skal beskrives og utførlig begrunnes. Opprettingen av et nytt program krever også at alle emnebeskrivelser som inngår i programmet er gjennomgått i henhold til Nasjonal kvalifikasjonsrammeverks (NKR) krav til læringsutbyttebeskrivelser.

De sentrale fristene for søknad om oppretting av nye studieprogram i 2017 er ikke endelig satt, men basert på fjorårets frister og et overslag over arbeidsomfanget internt ved fakultetet tenker vi oss følgende frister i denne prosessen:

Skjematisk oversikt over hvordan arbeidet med studieplaner og opprettingsøknader.

Dato	Aktivitet	Ansvarlig	Merknader
Januar	Avspark for arbeidet med søknader om oppretting av nye program.	Fakultetet og undervisnings-ledelsen ved instituttene	Oversende dokumentasjon og maler til instituttene. Holde (halv)dagsseminar med info om maler og dokumentasjonskrav, samt erfaringsdeling rundt kvalitetsutvikling i studieprogram, m.m.
Februar-april	Arbeid i fagmiljøene: <ul style="list-style-type: none"> - utvikling av nye emneplaner (fellesemner) og studieplaner - gjennomgang av eksisterende emneplaner som inngår - dokumentasjon: skrive søknad om oppretting av program 	Fagmiljø/institutt	Ligger til grunn: UiBs maler for emne- og studieplaner. NKR's krav til læringsutbytte-beskrivelser. NOKUT's studietilsynsforordning og studiekvalitetsforordning.
Mars	Programstyrene behandler studie- og emneplaner.	Programstyrer/institutt	Forslag til studieplaner og emnebeskrivelser skal endelig behandles i Studiestyret/fakultetet
31. mars	Frist for oversendelse til fakultetet: førsteutkast av opprettingsøknad m/studie- og emneplaner	Institutt	
19. april	Opprettingsøknader m/studie- og emneplaner behandles i Studiestyret	Fakultetet	
2. mai	Førsteutkast av søknader om oppretting av nye program sendes SA.	Fakultetet	
Mai	Møter med UiB-komite som vurderer opprettingsøknader, oppfølging/videreutvikling i fagmiljøene.	SA og fagmiljøene	Egen komite leser søknader om oppretting og gir tilbakemeldinger til fagmiljøene. Kan gi en del behov for oppfølging i fagmiljøene.
15. juni	Endelig vedtak av studie- og emneplaner på instituttene.	Programstyrene	
20. juni	Oversendelse av endelige søknader om oppretting til fakultetet.	Instituttene	
Aug/sept	Behandling av studieplaner i Studiestyret	Fakultetet	
15. sept.	Innsending av endelig søknad om oppretting av program til behandling i UU	Fakultetet og instituttene	

Endelig behandling av ny studieprogramportefølje skjer i Universitetsstyret høsten 2017.

Fakultetsledelsen støtter prinsippene om administrative konsekvenser i prosjektgruppens rapport, kap. 9. Hovedlinjene i disse er at den administrative driften av studieporteføljen i størst mulig grad må ha form av systembasert planlegging og langtidsplanlegging basert på kollisjonsmatriser for timeplaner og eksamen, og i minst mulig grad kreve individuell eller manuell tilrettelegging av informasjon, eksamensavvikling og timeplanlegging. I tillegg må vi få på en plass en enklere prosess for behandling av studie- og emneplaner, med færrest mulig utvalgsbehandlinger innenfor UiBs myndighetskart.

Målsetningen om å unngå manuell tilrettelegging vil kunne bety færre muligheter for individuell tilpasning overfor den enkelte foreleser/fagansatte. Administrativ ressursbruk må også inngå i vurderingene når man planlegger organiseringen av emne- og undervisningstilbud.

Organiseringen av emner med varierende innhold eller temabaserte undervisningstilbud har vært diskutert i ulike fora og sammenhenger i løpet av arbeidet med HF2018, og er nevnt i høringsuttalelsene fra instituttene. Dette er ett av feltene der valg av organiseringsmodell for emnetilbudet fører til større eller mindre grad av manuell vs. systembasert administrativ oppfølging. Dette bør vurderes nøye i arbeidet med studie- og emneplaner fremover.

Et nytt administrativt verktøy for timeplan- og eksamensplanlegging som innføres fra 1.3.2017, vil skape muligheter for en mindre personavhengig planlegging av undervisning og eksamen og vil gi oss god drahjelp i arbeidet med tverrfaglig planlegging i HF2018.

Instituttene tilbakemeldinger peker på at overgangsperioden med parallelle årganger av nye og gamle studieløp i seg selv skaper et økt informasjons- og veiledningsbehov overfor studentene. Det blir viktig å lage en klar og koordinert plan også for dette arbeidet, med tydelig informasjon til studentene om overgangsordninger. Arbeidet bør koordineres i samarbeid mellom instituttene og fakultetsnivået.

Det bør settes ned mindre, hurtigarbeidende arbeidsgrupper i institutt- og fakultetsadministrasjon som kan kartlegge og planlegge håndteringen av de ulike utfordringene vi vil møte på den administrative siden.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar styringsgruppens reviderte anbefalinger til ny studieprogramportefølje ved HF med utlysning våren 2018 og opptak høsten 2018.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør